

Delavsko-kmetijski list.

Izhaja vsak četrtek. — Naročnina: mesečno 6 Din, četrletno 15 Din. Uredništvo in Upravništvo: V Ljubljani, Delavski dom, Marxov trg 2/II.

Leto III.

LJUBLJANA, 25. marca 1926.

Stev. 12.

Nova svetovna vojna se bliža.

Proletarci, strnite svoje vrste!

Zadnje zasedanje Zveze Narodov v Ženevi se je vsled nasprotno interesov med imperialističnimi državami razbilo. Zveza Narodov stoji demaskirana pred vsem svetom. Ona ni institucija za svetovni mir in nikdar ni bila. Zveza Narodov je orodje imperializma. Fašistični „Impero“ sam priznava: „Naj se najde v Ženevi še kaka rešitev ali ne, vojna bo izbruhnila tistega dne, ko mora izbruhniti. Na tem vse gobeždanje v Ženevi ne more ničesar spremeniti.“

V Maroku in Siriji traja vojna naprej, Anglija, Francija, Japonska že pošiljajo vojne ladje v kitajska pristanišča, vse kapitalistične države se mrzlično oborožujejo.

Le trdne in razredno-bojevne proletarske organizacije morejo braniti interese delavcev in kmetov.

Vsi v razredne strokovne organizacije!

Porazite nasprotnike! Osvojite trboveljsko občino!

Buržuazija, TPD in njeni zavezniki so se prestrašili politične in moralne obsodbe, ki jih čaka na dan 28. marca pri občinskih volitvah. Kot vedno jim je priskočila tudi sedaj na pomoč državna oblast in v interesu „miru in reda“ prepovedala naš volilni shod 21. marca. Pojačana žandarmerija je trgala lepake in oborožene patrolje so po vseh kolonijah grozile, da bo vsako zbiranje na zborovalnem prostoru s silo razgnano. Ob istem času pa so nemoteno zborovali „združeni“ kristanovci v Hrastniku.

Trboveljski rudarji bodo na vsa ta nasilja odgovorili s tem, da bodo šli

vsi na voliše

nihče ne sme ostati doma, in da bodo volili „Delavsko-kmečki blok“, ki ima

drugo skrinjico.

Zasedanje razširjenega eksekutivnega komiteja Kominterne

(Komunistične Internacionale).

(Nadaljevanje.)

Na 11. seji 1. marca je referiral Lovzovski o strokovnem vprašanju: „Ofenziva kapitala se nadaljuje. Reakcija narašča. Celo v Angliji organizira buržuazija fašistične in štrajkbreherske bande. Buržuazija se vztrajno bori za znižanje realne mezd, za zvišanje delovnega časa, za redukcijo socialne politike, za zvišanje delovne produktivnosti potom uvajanja ameriških metod povečanega izkoriščanja, za podraženje življenja, zlasti stanovanj, za zvišanje davkov na plače itd. Izmed važnejših držav je najslabši položaj delavcev v Poljski, potem v Nemčiji. Angleška buržuazija hoče svojega delavca potisniti gospodarsko na slab položaj nemškega. Dawesov načrt ni poslabšal samo položaj nemškega delavca, temveč tudi angleškega, čehoslovaškega itd., s čimer je delavstvu jasno dokazana internacionalna zveza svetovnega gospodarstva. — Značilen za poslednje poldrugo leto je močan razvoj strok. organizacij v kolonialnih in polkolonialnih deželah. V Kini imajo danes strok. organizacije milijon članov (pred dvema letoma samo nekaj desetisoč). Igrale so veliko vlogo

v lanski revoluciji, ki predstavlja največji dogodek svetovne zgodovine od oktobrske revolucije. V Indiji smo imeli ogromne štrajke, v Tunisu in v Siriji se ustvarjajo rev. strok. org., v Indokinezi se vrši boj za enotnost strok. org. Znano je, da je amsterdamska internacionala sabotirala podpiranje kinškega štrajka. Za Maroko in Sirijo se sploh ne briga, pač pa je v Tunisu sodelovala potom Jouhauxa pri zaliranju revolucionarnega strok. gibanja. Dalje so se v večini reformističnih strok. org. formirala leva krila, ki tvorijo opozicijo v amsterdamski internacionali. Ta opozicija je nezadovoljna z reformistično politiko sodelovanja z buržuazijo in z dosedanjim amsterdamsko linijo, stremi po enotni fronti z ruskimi strok. org. in po enotnosti v nacionalnem in internacionalnem merilu. Značilno zanjo je veliko zanimanje za Sovjetsko Unijo in sodelovanje pri pošiljanju delavskih delegacij. Amsterdamski sabotirajo te delegacije. — Zbližanje angleških in ruskih strok. org. in ustanovitev angloslovaškega komiteja je vzbudila in vzbujala veliko navdušenje širokih proletarskih mas. Angloslovaški komite sam predstavlja 13 milijonov organiziranih angleških in ruskih delavcev, a zanj se je izjavilo enotno strok. gibanje Norveške in Finske, opozicija v amsterdamski internacionali in Rdeča Strok. Internacionala (RSI) — tako, da je jasno, da stoji večina organiziranega svetovnega proletariata na

njegovi strani. Internacionalni reformizem pa vodi proti njemu nezasišano gonjo! — V amsterdamski internacionali se je boj med desnico in levico postal. Desnica je proti zvezi z ruskimi strok. org. in proti zedinjenju z RSI, za podpiranje Zveze Narodov in njenega delovnega urada, za sodelovanje z buržuazijo, proti enotni fronti s komunisti in proti osvobodilnemu boju kolonialnih narodov. Ona išče zoližanja z ameriško strok. zvezo, najreakcionarnejšo med vsemi, ki ne priznava razrednega boja, ki je izstopila iz amsterdamske internacionale, češ da je ta revolucionarna (!). Nasprotno rastejo simpatije mas za ruske strok. org. in razpoloženje v amsterdamski internacionali organiziranega delavstva izraža levica, ki je za strokovno enotnost in za zedinjenje z RSI. V njej je še veliko nejasnosti, a komunisti jo morajo podpirati. — Peti kongres Kominterne je izdal parolo zedinjenja obeh strokovnih internacional na kongresu zedinjenja na podlagi proporcionalnega zastopstva. Reformisti pa zahtevajo brezpogojni pristop ruskih strok. org. k Amsterdamu; to se pravi, naj se odpovedo RSI in komstranke ali naj popolnoma kapitulirajo. V zvezi s to zahtevo širijo reformisti razne izmišljotine kot n. pr., da hočejo ruske strok. org. izstopiti iz RSI (Opomba ur.: Tudi „Delavec“ je podobno lagal), da se hočejo otresti vpliva ruske komstranke. Te laži so presmešne, da bi jih pobijali. Strok. org. Sovjetske Unije so vodile in ne bodo vodile nobene druge politike kot politiko Kominterne in RSI. — Voditelji Amsterdama govore tako, kot da bi bila amst. internacionala edina svetovna strok. org. V resnici ni niti celokupna evropska org. in izven Evrope je razen ameriškega skoro vse strok. gibanje učlanjeno v RSI ali na njeni strani (Kina, Indokinezijska, Perzija, Japonska itd.) Vprašanje enotnosti ni samo evropsko, temveč je svetovno vprašanje. — Kako naj se enotnost uresniči? Mi predlagamo svetovni delavski kongres zedinjenja vseh strok. org. in se obvezujemo, da v slučaju zedinjenja RSI razpustimo in se podvržemo disciplini, če ostanemo v manjšini. Pridržujemo si le svobodno agitacijo in piopagando v novi organizaciji in predlagamo isto socializem. Kaj je tu nesprejemljivega za ljudi, ki pravijo, da so za demokracijo? In vendar se Amsterdam izogiba jasnemu odgovoru in skuša delati zmedo. — Vse sekcije Kominterne morajo voditi boj za internacionalni kongres zedinjenja, za internacionalo, ki naj obsega vse države, vse narode in kontinente. Do tedaj pa so naše naloge: povečanje našega vpliva, utrditve RSI, ki deluje skupno s Kominterno. Čim močnejša bo Kominterne in RSI, tem hitreje priborimo enotnost. Že dosednji boj nam je prinesel resne uspehe, zlasti v Angliji, potem v Švedski in Italiji, povsod, kjer so sekcije znale spretno pristopiti k brezstrankarskim in socialdemokratskim delavcem s taktiko enotne fronte. Vršile so se pa tudi napake z naše strani, n. pr. napačno je stremeti za enotnostjo za vsako ceno, tudi na račun naših načel (posamezni slučaj v Jugoslaviji in Romuniji); med komunističnimi in socialdemokratskimi delavci ne smejo vladati sovražni odnošaji. Boj za enotnost je težaven, ne smemo težko podcenjevati, da ne bi doživeli razo-

čaranja in izgubili vero v enotnost. — Reformisti nadaljujejo svojo razbijaško politiko. Imamo primere v Italiji, Belgiji in Ameriki. Sedaj so začeli pripravljati razkol Finske strokovne zveze, kjer računajo na pomoč policije. Upamo pa, da bo finski proletariat strok. enotnost rešil in pognal amsterdamske razbijače. — V večini sekcij se o strok. delu več govori kot ga izvaja, n. pr. v Franciji in v Nemčiji. Komunisti morajo ne samo vstopiti v strok. org., temveč tudi v njih aktivno delati.“

V diskusijo o strok. vprašanju je poseglo 13 govornikov na štirih sejah. Prvi diskusijski govornik je bil Tomski. Izvajal je sledeče:

„Boj za enotnost postaja v sedanji periodi težji. V bližnji bodočnosti ni pričakovati pogajanj med ruskimi strok. org. in Amsterdamom, ker dosednji potek dokazuje, da hoče Amsterdam zavleči reševanje vprašanja do svojega kongresa l. 1927. Da pridemo hitreje do cilja, smo v sporazumu z RSI določili, da se pogajajo ruske strok. org. z amsterdamsko internacionalo. Na drugi strani smo na prošnjo angleških sodrugov v angloslovaškem komiteju še ostali pri starem mitem tonu napram Amsterdamu, ki naprej sabotira enotnost. Več koncesij ne moremo dati, enotnosti ne moremo razumovati kot kapitulacijo pred Amsterdamom. Sabotaža in zavlačevanje Amsterdama grozi demoralizirati gibanje za strokovno enotnost. Mi tega ne smemo dopustiti, temveč moramo vsem delavcem razjasniti, da bo treba Amsterdam k enotnosti prisiliti, če je noče. Položaj zahteva posebno vztrajnost kom. strank in mobilizacijo vseh sil za enotnost. Najvažnejša naloga je, da pride delavstvo na jasno o značaju boja za enotnost, ki ni noben manevar v slabem smislu besede, nobena past v svrhu razkrinkanja, temveč mi hočemo resnično združiti vse sile delavskega razreda proti buržuaziji in v tem smislu je boj za enotnost razredni manevar proletariata proti njegovemu razrednemu sovragu. Obenem je boj za enotnost boj za vodstvo internacionalnega proletariata. Boj za enotnost nikakor ne pomeni opustitve boja proti reformizmu, temveč njegovo nadaljevanje s smotrenejšimi metodami. Boj za enotnost ne pomeni razpustitve naših organizacij. Dokler RSI obstoja, jo moramo krepiti. Čim močnejši smo, tem lažje moremo prisiliti sovražnike enotnosti k enotnosti. Prva naša naloga je mobilizacija vseh pristašev enotnosti za našo parolo: v prvi vrsti komunistov, potem najboljših levih socialdemokratskih elementov in tudi brez strankarskih mas. Na konkretnih dogodkih moramo dokazovati važnost internacionalne enotnosti. N. pr. konflikt angleških rudarjev bi ne bil tako nevaren, če bi za angleškimi delavci stala poštna, močna in enotna internacionala; v tem slučaju bi rudarji lahko postavljali čisto druge zahteve. Taki primeri se dogajajo vsak dan in delavci začenjajo razumovati smisel enotnosti. To kaže tudi dotok delavskih delegacij v Sov. Unijo. Te delegacije lahko ob pravilni podpori kom. strank mnogo koristijo. Pri mobilizaciji brezstrankarskih mas ne smemo postavljati parol v skrajnosti, temveč le delavskim množicam neposredno razumljive parole, da bi zavest mas polagoma razvili. Ne vidijo še povsod sodrugi, da pridobitev brezstrankarskih mas ni samo vpra-

šanje agitacije in propagande, temveč vprašanje malega dela v strokovnih zvezah in v drugih nestrankarskih delavskih organizacijah. Z lepimi govori o Dawesovem načrtu in Lokarnu ne moremo osvojiti strok. organizacij. Delavci morajo videti, da ne samo mi nekaj zahtevamo, temveč moremo in hočemo to tudi sprovesti. Sprememba strok. org. v bojne organizacije za zmago proletariata je mogoča le, če se bomo udeleževali enoličnega dnevnega dela v njih. To boljševiki znajo iz svoje lastne izkušnje pred vojno po letu 1907. Če nam reformisti očitajo, da so naše strok. org. odvisne od stranke, jim mi odgovorjamo, da samostojnih strok. org. sploh ni. Na nekatere strok. org. n. pr. vplivajo popje, na druge drugi agenti buržuazije. To, kar socialdemokratje imenujejo vplivati, imenujemo mi voditi. Drugo vprašanje je, s kakšnimi metodami izvršujemo v. d. stvo. Nikakor ne s komandiranjem, temveč s prepričevanjem, z dobrim strokovnim delom kom. frakcij. To je pa mogoče le, če poznamo strok. delo do najmanjših detajlov (posameznosti) in če lahko vodimo v vsakem najmanjšem vprašanju. Izbrati moramo za strokovno delo najboljše sodruge, kakor je dejal Lenin, take sodruge, ki v vsakem trenutku jasno spoznajo potrebe delavcev, ki delavcev ne idealizirajo (to se pravi, ki si jih ne predstavljajo boljše kakor so v resnici), ki se ne bojijo njihovih predhodkov, temveč jih potrpežljivo vzgajajo in pridobivajo njih zaupanje s sodrušnim vedenjem v vsakem vprašanju. Seveda mora stranka skrbeti za to, da se obvaruje pred nevarnostjo tekanja za masami. Seveda poleg malega dela ne smemo zanemariti propagande, važna je zveza enakega vsakodnevnega dela s splošnimi vprašanji razrednega boja. Le če tako delamo lahko osvojimo strok. org. Torej: več malega dela, izgradnja frakcij in manj govorjenja. Z dobrim, potrpežljivim strokovnim delom bomo znali pridobiti maso, da prisilijo Amsterdam k enotnosti ali pa da upostavijo, če bi bilo treba, internacionalno strokovno enotnost brez Amsterdama.

Po zaključku strokovne debate je dobil Zinovjev zaključno besedo k politični diskusiji. V začetku je dejal, da je bilo v središču zasedanja vprašanje, kako zvezati proletarsko avantgardo z masami, kako pridobiti večino delavskega razreda. V taki situaciji se bomo še dolgo morali boriti proti desničarskim in ultralevičarskim zastranjenjem. Dosledno desničarsko zastranjenje je oportunitizem, dosledno ultralevičarsko pa anarhizem. Nato je Zinovjev obširno polemiziral proti Bordigi. Nato je obširno razmotrival razvoj kom. stranke Nemčije in sedanjo situacijo v kom. stranki Francije. Težkoče v Nemčiji so večinoma že premagane. Analizirali smo svetovno politično situacijo. Povdarjam parolo: Združene države socialistične Evrope! Upam, da bodo od politične komisije predlagane teze sprejete, kajti one nam kažejo nadaljno pot boja proti buržuaziji.

Za enotno praznovanje Prvega Majnika.

Ljubljana, dne 18. marca 1926.

P. n.: 1. Strokovni komisiji, kot oblastnemu odboru ZDSZJ; 2. Socialistični partiji Jugoslavije; 3. Jugoslovanski socialdemokratični stranki; 4. Delavsko-kmečki zvezi; 5. Delavski telovadni in kulturni zvezi „Svoboda“; 6. Savezu Grafičnik Radnika Jugoslavije; 7. Zvezi žena in deklet; 8. Organizaciji hotelskih, kavarinskih in gostilničarskih nameščencev; 9. Konzumnemu društvu za Slovenijo.

Cenjeni sodrug!

Kot je že pretekla leta iz naše sredine izšel poziv in povabilo vsem razrednim delavskim organizacijam in strankam za enotno proslavo praznika mednarodnega revolucionarnega proletariata Prvega Majnika, tako se tudi letos obračamo na vas z vabilom in pozivom za enotno proslavo Prvega Majnika.

Prvi Majnik ni samo praznik in dan strokovnih organizacij in v njih organiziranega delavstva, temveč predvsem dan, ko naj celokupni delavski razred s pomočjo vseh svojih organov — strank, strokovnih in kulturnih organizacij, mo-

gočno demonstrira svojo odločno voljo za boj za zmago svojih razrednih načel.

Eden najvažnejših dogodkov v mednarodnem delavskem gibanju v zadnjem času, ki ustvarja predpogoje za zmago delavskega razreda nad razredom tlačiteljev, je brezdvomno v internacionalnem obsegu započeta kampanja za enotnost delavskih strokovnih organizacij po vsem svetu, katera kampanja naj bi končala z ustvarjanjem ene enotne, razredno-borbene strokovne internacionale. In v znamenju tega gibanja, v znamenju boja za strokovno enotnost po vsem svetu, bi se po našem mnenju morala vršiti letošnja proslava Prvega Majnika, ker žal niti v Sloveniji, še manj pa na Hrvaškem in v Srbiji še ni izvedeno popolno zedinjenje strokovnih organizacij.

V upanju, da se ne bodele odrekli enotni proslavi Prvega Majnika, vas sodružno pozivamo na skupno sejo, ki se vrši v torek dne 23. marca 1926 ob pol 8. uri zvečer v Delavskem Domu na Karla Marksa trgu št. 2 v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Potreba enotne proslave Prvega Majnika. 2. Izvolitev Glavnega odbora za Slovenijo za proslavo enotnega Prvega Majnika.

V slučaju, da se vaši zastopniki skupne seje ne bi mogli ali hoteli udeležiti, prosimo za pismeni odgovor.

S sodružnim pozdravom

Za skupino DKL:

Albert Hlebec Dragotin Gustinčič.

Za svobodo kritike.

Ker „Delavec“ tega pisma ni priobčil, ga objavljamo mi:

Velenje, 9. marca 1926.

Strokovni komisiji, odnosno uredništvu „Delavca“ v Ljubljani.

Na Vaš dopis z dne 17. februarja t. l. opr. št. 1-537-7/26 si usojajo podpisana podružnica odgovoriti sledeče:

Vi ne morete ali nečete razumeti našega protesta z dne 9. januarja t. l., kakor pravite, ker Vam nismo konkretno navedli, kateri članek opozicije ni bil priobčen v Delavcu.

Če je bil ta naš protest v tem pomanjkljiv, hočemo to tem potom popraviti.

In sicer Vas vprašamo, zakaj niste objavili dopisa, katerega je poslal v objavo s. Lekš iz Velenja v januarju mesecu t. l.?

In dne 17. januarja t. l. je isti sodrug Lekš osebno izročil zopet en dopis s. Sedeju (ki je prišel k nam na shod kot referent) s prošnjo, da poskrbi, da se dopis objavi, kar mu je imenovani tudi obljubil.

Dozdéva se nam, da je Vam predolgočasno baviti se s popraviljem slovničnih napak, katere bi eventualno vseboval tak dopis preprostega rudarja. Toda ako je temu tako, potem Vam podpisana podružnica svetuje, da si greste iskat sodrugov na „juridično fakulteto“ in ne v rudarske revirje Slovenije.

Nadalje Vam je bil poslan dopis od s. Marcel Žorga, ki je bil potem priobčen v DKL listu št. 48 z dne 31. decembra 1925 in ga tudi niste hoteli objaviti, čeprav je s. Žorga strokovno organiziran pri želez. strok. organizaciji.

Potem pa pravite, da se strinjate z nami popolnoma tam, ko smo dejali mi: Govoranc in frazerstva smo siti, kakor tudi vsakega osebnega blatenja in demagoštva iz ene kakor tudi iz druge strani; in v istem tonu povdarjanja nadaljujete: „Mi respektiramo vsako levičarsko opozicijo v strokovnem pokretu, ki je res strokovno organizirana in v strokovnem pokretu aktivno dela. Ne moremo pa respektirati mnenja onih levičarjev, ki niso nikjer organizirani in v nobeni naših strok. organizacij ne sodelujejo, pač pa prav pridno kritizirajo in to ne samo delo naših levičarjev, pač pa kar tako pavšalno.“

Mi pa Vam pravimo: Ako se je zedinjenje izvedlo na podlagi razrednega boja, proletarske demokracije ter svobodne kritike, ali ni ravno ta prej omenjena Vaša govornica frazerstvo in demagoštvo in obenem nagobčnik? Ako torej človek stvarno kritizira, ga razglasite, da ni član in da vsled tega nima nobene kompetence.

Ako pa Vam pošlje svojo kritiko v objavo organiziran član, jo vržete v koš in ga razglasite za razbijača strokovnega edinstva.

In vprašamo Vas, ali je Vam znano, kako je napredovala rudarska organiza-

cija ZRJ v enem letu tega strokovnega edinstva? Kdo je kriv temu? Mi pravimo, da samo Vi in nihče drugi. In če vladajo v trboveljski podružnici ZRJ take razmere, kakor smo informirani, in ako se Krušič za nobeno ceno noče umakniti, ozir. odstopiti, potem Vam svetuemo, da si prihranite delo s pošiljanjem okrožnic, glasom katerih se naj vržemo na delo za porast članov; kajti dokler boste delali s prikritim terorjem, frazerstvom in demagogijo, in dokler boste kršili načela, ki so bila podlaga strokovnemu zedinjenju, toliko časa ni govora o edinstvu. In da se likvidira že enkrat slepomišljenje, nam odgovorite na vprašanja, ki jih je priobčil DKL list št. 9 z dne 4. marca 1926 pod naslovom „Da ali ne“, in to na vse tri točke, in ob enem odgovorite resnično na trditve pod naslovom „Socialpatriotje proti enotnemu nastopu“. — To zahtevamo od Vas kot člani strok. organizacije, ker biti si hočemo na jasnem, ali smo organizacija mi, ki jo plačujemo, ali oni, ki je plačan. —

Ako pa tega našega odgovora in naših vprašanj ne objavite v Delavcu, nosite odgovornost za vse, kar bomo vsled tega nadalje izvajali, Vi sami.

ZRJ podružnica Velenje.

Ne v Francijo!

Kako živimo slovenski rudarji v Franciji. Ako se ozremo na samce bi rekli, da ti še nekako izhajajo, toda ne bo več dolgo, da bodo zaslužili komaj le še za hrano. Pred dvema leti je plačal samec dnevno 7—10 frankov za hrano s potrebo in stanovanjem, danes pa plača 10—14 frankov. To znači, da plačuje 40—50 odst. več in da so se življenske potrebe ravnako toliko odstotkov podražile. Vzemimo, da je zaslužila pred dvema leti 8 klasa — ali po Vaše tretja kategorija — na delovni dan z vso določeno 23:52 fr., v 25 delovnih dni torej 587:50 fr. Od te svote se odbije prispevek za bolniško in penzijsko blagajno, kar znaša 35:25 fr., ostane potem še 552:25 frankov. Ker so kazni jako pogoste, se lahko računa povprečno 2—4 fr. Orodje mora delavec kupiti in stane lopata 2 fr., kramp 3:50, sekira 2:50, držaji za to orodje 1:80, špičaste žage 7:50 fr. Tako mesečno za orodje in kazni 7 fr., potem prejme mesečno čiste plače 545:25 fr., od tega je pa treba odbiti za hrano 240:25, ostane 305 fr. za obleko, perilo itd. Pred dvema leti se je še nekako izhajalo, na 8 klaso smo na 25 delovnih dni zaslužili 647:50 fr. Ker se je v zadnjih dneh vse zopet podražilo, ostane danes samec mesečno okroglo 240 frankov. Kako more družinski oče živeti, ki ima več otrok, se lahko domišlja vsak sam, ker ta zasluži ravno toliko kakor samec, prejme le malenkostno določilo za otroke (1—2 fr.).

Omisli se pohištvu ob taki plači, je izključeno. Največ je takih, ki imajo posteljo iz uprave rudnika, kakor tudi peči, za kar se jim odteguje mesečno za posteljo 6 fr. in za peč 4 fr. Ko odpotuje mora vse vrniti. Tu moram omeniti, da ne poznajo zidanih ognjišč, kot pri nas, temveč le kompletne železne peči, kot v Nemčiji. Za stanovanje odteguje uprava mesečno 5:50—8:50 fr., električna luč stane kilovat 1:15 fr., poleg tega pa še za inštalacijo mesečno 2:50 fr.

Koliko se je poslabšal ekonomski položaj emigrantov služi najbolj sledeči dokaz. Razgovarjal sem se z delavci, ki so v času splošne gospodarske krize 1923 prispeli iz Nemčije v Francijo. Ti so bili zaposleni v Nemčiji po 15 in več let, ter si nabavili precej pohištva. Danes pa jadicujejo: „V Francijo sem prispel s pohištvo, ko bom odhajal, ne bom ga imel več, ker ga bom moral prodati, da bom imel za vožnjo.“ Tako se je poslabšalo stanje delavcev v provinci Pas de Calais, kjer dela največ slovenskih delavcev. Vse postaja vsak dan dražji, plače pa so se le neznatno zvišale.

Kot zaznavamo tlačni ista mora delavcev v Alzaciji-Loreni, da ne govorim o razmerah v železnih rudnikih Mosselle, kjer so še slabše.

Vse gospodarstvo obstoji v tem, da se redi par koši in zajcve, gojitev svinj, koz ali ove je prepovedano. K vsakemu stanovanju spada tudi nekaj zemljišča v izmeri 50—200 m² za zelenjavo. Za sajenje krompirja je že malo prostora. Tako je delavec skoro popolnoma odvisen od dela v premogovniku.

P—c.

Sodrugom rudarjem in kmetom v Jugoslaviji. Prisililo me je vzeti pero v roke in napisati par svarilnih besed proletariatu Jugoslavije, odnosno slovenskim rudarjem. Vsak dan se čita v buržuaznih listih, kako zopet agentje nabirajo ljudi za Francijo, da bodo lažje potem tu delavcem plače reducirali, ker na celem svetu se kapitalisti pripravljajo na napad proti proletariatu. Tako kakor tam prigajna Trboveljska premogokopna družba delavce tako je tu, za vsako malenkost te podjetnik kaznuje, ako kaj rečeš, ti pove „lahko greš“, ker dobro vedo, da bodo dobili cenejše moči kakor jih imajo sedaj. Ker tu nahajajoči rudarji imajo po večini 9. do 10. klaso, ako pa pridejo novi na kontrakt, dobijo po večini 7. klaso, s tem so prikrajšani za 6 do 10 frankov dnevno. Takšen manever imajo tukajšnji podjetniki, da delavce izkoriščajo. Čital sem v reformističnem listu „Delavec“, da je znani kristanovec Uratnik predlagal, naj se odpuščenim rudarjem dobi delo v Franciji, ali da bi on predlagal, da naj se rudniki socializirajo, tega ni predlagal. Ali je podkupljen od kapitalistov ali se boji revolucionarnega delavstva in bi jih rad spravil iz Slovenije, da bi lahko naprej igral Judeža Iškarijota? Zatorej pozivljam revolucionarni proletariati naj požene social. izdajalce in naj si ustvari iz združenih organizacij revolucionarne organizacije, katere se bodo borile za obstoj proletariata, da mu ne bo treba iskati po drugih državah kruha. Jugoslavija mora postati delavska država tako, kakor so jo naši sodrug in bratje v Rusiji ustvarili. Zatorej vam kličem, naj živi revolucionarni proletariati celega sveta. Naj živi delavska Rusija. Živio delavski voditelj Lenin.

Ivan Pristav, rudar v Franciji.

Kaj ni osebni boj.

Ta izvleček iz govora sodruga Stalina, tajnika kom. stranke Sov Unije, priobčujemo zato, ker se med našimi sodrugmi še vedno najdejo posamezniki, ki smatrajo, da je „osebni boj“, če razkrinkavamo likvidatorsko politiko Stukljeve trojice.

Zdi se mi, da s. Hansen pridiguje v notranjem strankinem idejnem boju neko farško moralo, ki komunistični stranki nikakor ne pristojata. On seveda ni proti idejnemu boju. Ali on bi hotel ta boj tako voditi, da bi pri tem voditelji opozicije ne bili diskreditirani. Reči moram, da takega boja na svetu ni. Reči moram, da kdo tak boj dopušča samo pod pogojem, da se voditelj na noben način ne kompromitira, dejansko odreka možnost vsakega idejnega boja.

Ali moramo napake teh ali onih voditeljev razkrinkati? Ali moramo te napake iznesti v javnost, pred oči delavskih mas, da se mase iz napak lahko učijo? Jaz mislim, da se to mora delati. Mislim, da ni drugega pota za popravljanje napak. Jaz mislim, da metoda zabrisanja (Vertuschung) napak ni naša metoda. Iz tega pa sledi, da se notranji boji in popravljanje napak ne more vršiti brez kompromitiranja teh ali onih voditeljev. To je mogoče neprijetno, toda mi se proti temu ne moremo boriti.

Pravijo, da se med ultralevičarji (gre se za grupo Fischer v Nemčiji, ured.) nahajajo pošteni in revolucionarni delavci, katere ne smemo odbiti. Mi tudi nismo za izključitev — posebno ne delavcev. Toda kako naj te dalavce dvignemo in pripeljemo na pravo leninistično pot? Kako naj jih osvobodimo iluzij, v katerih plavajo po krivdi napak voditeljev? Zato imamo samo eno sredstvo: sredstvo političnega razkrinkanja voditeljev, sredstvo odkritja teh ali onih napak, s katerimi se je poštene in revolucionarne delavce zavedlo in zmešalo, in ki jim branijo preiti na pravilno pot.

Ali moremo v idejnih bojih in v vprašanju politične vzgoje mas dopustiti gnilo diplomatiziranje, dopustiti zabrisanje napak? Ne, tega ne moremo! To bi bila prevara delavstva. Kje je izhod v takem slučaju? Samo en izhod obstoja: Napake voditeljev razkrinkati in na ta način poštenim revolucionarnim delavcem pomagati na pravilno pot.

Mi ne smemo svoje politike določati po tem, kar nam govorijo ti ali oni blebatači ali malomeščani. Trdno moramo korakati po svoji poti, brez ozira na gluposti, ki jih o nam govorijo drugi ljudje. „Psi lajajo, mi jahamo,“ na ta pregovor se spomnimo, lahko nam bo še mnogokrat koristil.

Jesenice.

(Naš občinski svet.)

V št. 11 „Domovine“ z dne 12. marca 1926 se zaletava znani dopisnik iz Jesenic v občinske odbornike razredne smeri ter jih imenuje „Rudeče apostole“. Dopisniku ni po volji, ker je po njegovi krivdi, odnosno po krivdi demokratsko-klerikalnega kluba v občinskem odboru na Jesenicah propadel predlog nanašajoč se na popravo občinskih potov, ki jih razrujejo po večini lesni trgovci na Jesenicah. Dopisnik se jezi, ker so „Rudeči apostoli“ vstrajali na predlogu župana Čuferja, ki se glasi:

Vsak lesni trgovec, to se pravi vsak, ki les kupi (ne tisti, ki ga prodaja), naj plača občinskega davka za popravo občinskih potov od 50 m dalje in sicer domači kupci 1 dinar, tuji kupci pa 2 dinarja od metra.

Tako, gosp. dopisnik, se glasi predlog in se ne da popolnoma nič zavijati. Pri tem predlogu bi bili najmanj prizadeti kmetje iz Rovt, katerim mečeš ti dopisnik pesek v oči in ki so tebi deveta briga in si jih želiš pridobiti na tvoj politični lin samo do bodočih volitev. Sicer si se dopisnik to pot pošteno urezal, ako misliš zvaliti vso krivdo propadlega predloga na rame rudečkarjem, akoravno nimajo odločujoče večine.

Mi smo za predlog župana iz principa, kakor tudi iz čustvovanja do kmetov, ki so že itak preobremenjeni. Vi pa, gosp. dopisnik, ste šli v boj, ki ste glasovali proti in z vami ves demokratski klub ter nekaj klerikalcev, za večkratnega milijonarja Schreya, ki je edini veletrgovec z lesom na Jesenicah in je kot tak dolžan prispevati od svojih profitov nekaj za popravo obč. potov.

To je eno! Spominjamo pa se prav dobro še sledečega slučaja. Na neki občinski seji se je šlo za to, da naj občina votira svoto 5000 Din letne podpore za vzdrževanje Gospodinske šole na Jesenicah. Ti, gosp. dopisnik, si bil od gotove strani nasufiran, češ mi smo demokratje in kot taki seveda tudi revni delavci. Ker pa delavci ne morejo pošiljati svojih hčera v Gospodinsko šolo radi prevelikih stroškov in pičlega zaslužka, se tudi občina ne sme obremeniti z letnimi 5000 Din, zato bo demokratski klub glasoval proti. Pri drugi seji se je ta predlog zopet obnovil, do takrat so tebi, g. dopisnik, navili ušesa demokratje in so ti dali drugega suflerja in si ubral druge strune, češ zadnjič smo se prenatili in smo bili v zmoti, danes pa pravimo, da je Gospodinska šola potrebna, in dem. klub stoji na stališču, da se take in enake institucije podpirajo, zato bo dem. klub glasoval za predlog.

Tretji slučaj je sledeč: Na eni bivših občinskih sej v lanskem letu se je reševalo prošnje za podporo. Med temi je bila tudi ena prošnja za podporo znane delavcu, katerega sin je zadobil pri nekem pretepu težke poškodbe, na katerih posledicah bo ostal celo življenje hrom in niti za najlažje delo sposoben. Pri tej točki si ti, g. dopisnik, poudarjal (kar je tudi naše mnenje), da na Jesenicah manjka kulturnih institucij in prostorov za izobrazbo mladih ljudi in da je le preveč gostiln in beznic, v katerih imajo mladi ljudje priliko, se upijati, kar je posledica temu — številni pretepi. Ravno na isti dan in na isti seji pa se je šlo za tem, da se izreče občinski odbor, ali je potreba še več gostiln na Jesenicah. Mi, „Rudeči apostoli“ smo se postavili na stališče, da je gostiln še preveč, pač pa manjka stanovanj, in če kdo hoče otvoriti gostilno na novo, naj si jo na novo sezida, da se ne bo zmanjševalo število stanovanj. In takrat si vstal ti, g. dopisnik, ter povdarjal, da je potreba, da se odprejo na novo gostilne in kavarne, ki bodo nudili zavetišče izletnikom tujcem, ki prihajajo na naše planine občudovani krasoto naših gora in da bo dem. klub glasoval za otvoritev kavarne (Čop) in za otvoritev gostilne „Pri Menčingarju“ na Savi (kjer je bilo nekoč največ pretepev). Tako, g. dopisnik! Kje je tvoja doslednost, princip in značaj?

Klerikalnemu klubu v občinskem odboru pa povemo samo eno k predlogu o občinskih potih, in sicer:

Zdi se nam zelo smešno, da ima ta klub vedno pred občinsko sejo svojo sejo v župnišču, ali kljub tem predsejam

nastopa klub pri raznih predlogih, katere stavlja sam, smešno, neenotno.

Iz vsega tega se vidi, da, kjer se gre za profit, izgine vsa krščanska ljubezen in enotnost.

Dotičniku pa, ki nas je tako po časi vščipnil, češ da mi „tarbehariji“ ne plačamo nikakih obč. doklad in da samo to hočemo, da jih plačajo drugi. Dotičnik namreč misli: obrtniki, trgovci itd.

Ugotavljamo pa, da plačamo tov. delavci (tarbehariji) sorazmerno z našim zaslužkom 50% neposrednega davka več, kakor ga plača tisti, ki se je na Jesenicah tako široko razkoračil proti „rudečim apostolom“. Posredni davek pa plača vsak delavec po našem mnenju vsakokrat, kadar zazija in če ima kaj nesti v usta.

Ako je dotični gospod tako kolegialen, da nam svoje letne dohodke, kar jih ima on, servira, obenem pa njegov celokupni davek, potem mu ne zamerimo njegovim neslanim dovtipom, ako pa do tega nima poguma, naj pa v drugič rajši molči.

Na g. župana pa apeliramo, da naj gleda v bodoče, da se bodo vršile občinske seje v večjem lokalni, n. pr. v telovadnici osnovne šole ali pa v risalnici, ter da naj bodo dostopne javnosti, tako da bo javnost zamogla sama soditi, kdo uganja demagogijo.

„Rudeči apostoli“. Tri pike.

Za pravice vajencev.

(Dopis iz vrst grafičnih vajencev.)

Dolgo let nismo imeli vajenci grafične (tiskarske) stroke nobene obrtno-nadaljevalne šole. Šele 1923. leta, ko so prišli v občinski svet zastopniki Neodvisne delavske stranke Jugoslavije, se je uvedla tudi za nas prepotrebna obrtno-nadaljevalna šola. Sedaj imamo šolo ob petkih popoldne, kar pa našim delodajalcem ni všeč in nas radi tega sirovo napadajo. Žalostno in obsodbe vredno pa je, da pomočniki v veliki večini odobravajo in celo pomagajo podjetnikom pri šikaniranju vajencev. — Sicer smo tudi mi vajenci člani naše strokovne organizacije SGR, ali to ne ovira nekaterih starejših pomočnikov, da bi vajencev ne klopotali in psovali. To priča o mali razredni zavesti dotičnih, mogoče je pa zato, ker se vajencev v organizaciji ne priznava za enakopravne člane. V naši organizaciji, ki je po celi državi enotna, imamo takozvano tarifno komisijo, ki ima precej vpliva in moči pri podjetnikih, ker smo v naši stroki vsi do zadnjega organizirani. Vendar v tej tarifni komisiji nimamo vajenci nobenega zastopnika, niti se tarifna komisija ne briga za naše vajeniške interese. Zgodi se celo narobe, da tarifna komisija potegne s podjetniki proti nam vajencem, kar bi se ne moglo zgoditi, če bi sodrugi v tarifni komisiji bili razredno zavedni. N. pr. Prof. dr. Joža Lončar je za vajenca Burkeljca iz Jugoslovanske tiskarne predlagal podaljšanje učne dobe (ki normalno traje štiri dolga leta) za dva meseca in to zato, ker je Burkeljca v šoli malo bolj na trdo zaprl vrata. Isti profesor, ki je zelo nervozen, je kaznoval Miroslava Bončarja iz Učiteljske tiskarne s podaljšanjem učne dobe za šest mesecev, ker se v šoli ni vsedel v pravo klop. Sodrugi v tarifni komisiji so te predloge za neupravičeno podaljšanje učne dobe z veseljem sprejeli in potrdili, mesto da bi vajence branili. Eden izmed članov T. K. se je celo izrazil: „Mi vam bomo že vtepli v glavo disciplino in red.“ Dotični seveda ni pomislil, da je ta način „vtepanja discipline“ v veliko korist delodajalcev-kapitalistov in v veliko škodo vajencev, ki bodo morali še cele mesece zastopati garati.

Nadalje še eno stvar. Vajenci v litografski obrti si moramo sami kupovati orodje, če se hočemo kaj naučiti. Naša organizacija se za take zadeve ne briga, nič še tudi ni ukrenila proti onim članom, ki vajence pretepevajo in surovo psujejo. Dosedaj mi vajenci nimamo v organizaciji drugih pravic kot da plačujemo članarino. Tudi za vajence mora organizacija postati zaščitnica pred podjetniki in pred nezavednimi pomočniki, ki mislijo, da smo vajenci njihovih „Watschenmanni“ (Watschenmann je lutka v dunajskem praterju, ki jo za malo odškodnino lahko vsakdo klopota). Pravila naše organizacije je treba tako spremeniti, da bodo tudi vajenci zastopani v odborih. — Prosimo sodruge, da nam pomagajo, posebno se obračamo na DZ in na našo centralo v Zagrebu, da ona vpliva na ljubljanski odbor, da bo upošteval naše pritožbe. Vajenci.

Iz delavskega gibanja.

Delovanje delavske zbornice za Slovenijo je telegrafičnim potom ustavil minister Simonovič, baje radi predloga soc. Makuca, da naj se votira 100.000 Din za delegacijo v Sovjetsko Rusijo. Ker pa je Makuca s tem, da je sprejel dodatne predloge orjunaša Bolinca in klerikalca Milavca (glej 10. št. DKL) svoj predlog umaknil in predlog sploh ni bil sprejet, morajo za telegrafično ustavitvijo dela tičati čisto drugi motivi. „Zmerni“ tajnik DZ Uratnik se je takoj odpeljal k ministru. Če je Uratnik povedal ministru, da protestira proti njegovemu vmešavanju v delovanje samostojne delavske institucije in da se bo delavstvo proti kapitalistični kurateli v DZ postavilo v bran, ga bo razredno zavedno delavstvo podpiralo. Bujimo se pa, da sta Uratnik in tajnik Centralne DZ Topalovič z ministrom delala politične kupčije in pri dobrih zvezah, ki jih ima Topalovič z ministrom je verjetno, da je bila ministrova intervencija dogovorjena in naročena.

Ostudna laž Kristanove Politike. Izjava s. Slapšaka iz Trbovelj. Na laži umirajoče Kristanove Politike v 59. št. v kratkem samo tole: Ostudna laž, ki si jo morejo izmisliti samo ljudje okoli Politike in laži-združene liste v Trbovljah je, da bi jaz zahteval, da se mora v Trbovlje poslati vojaštvo.

Res je, da sem odklonil prevzeti odgovornost za red in mir, ker beda in glad, ki ga vstvarja redukcija, žene delavce v tako stanje, da kot zaupnik nisem mogel in ne morem prevzeti jamstva za posledice, ki lahko nastanejo. Samo to je resnica, vse drugo pa je laž, ki si jo pisci lahko kot diplomo dajo v okvir.

Franc Slabšak, Trbovlje.

Ne nasedite Kristanovim limancam! Strokovna komisija je razposlala vsem strokovnim organizacijam okrožnico, v kateri jih poziva, da se izjavijo o tem, ali naj strokovne organizacije vstopijo v Kristanov Centralni delavski svet in ali naj strokovne organizacije podpirajo Kristanovo „Delavsko Politiko“. Okrožnica je pisana tako pristransko, da bodo nepoučeni iz nje videli smo ogromne koristi, če se izjavijo „da“, niti besede pa ni v okrožnici o Kristanovi hegemoniji, katero hoče s tem Kristan raztegniti tudi nad združene strokovne organizacije. Strokovna komisija zahteva v okrožnici takojšen odgovor (do sredine marca). S tem hoče preprečiti, da bi se moglo člane pravilno obvestiti o tej stvari.

Pokrajinska strokovna konferenca 25. in 26. decembra 1925 je odklonila podpirati Kristanovo Del. politiko in odkloniti jo morajo tudi članska zborovanja.

Svetujemo članom strokovnih organizacij, da na članskem zborovanju, na katerem se bo o tej stvari razpravljalo, zahtevajo, da se o predmetu otvori svobodna diskusija v „Delavcu“ in šele po zaključku diskusije v listu, v kateri bodo iznešeni za in proti razlogi, se lahko sklepa in stavi pogoje.

V tovarni klerikalca Pollaka ponesrečeni delavec Jug je na poškodbah umrl. Ponovno vprašamo „Pravico“ in „Slovenca“ kaj mislita ukreniti, da prevzame Pollak stroške vzdrževanja družine smrtno ponesrečenega.

Tudi v Srbiji so socialpatriotje naredili z volitvami v delavsko zbornico tako kot v Bosni. Decembra meseca so izključili iz DZ neodvisne organizacije, organizacije grafikov in uradnikov in jim tako onemogočili kandidirati, selaj pa pišejo: Ker ni bila predložena nobena druga lista za volitve v DZ, se je brez volitev proglasila naša lista za izvoljeno. In brez zaupanja delavcev bodo tudi v Srbiji vladali v DZ še naprej socialpatrioti.

V Vojvodini pa, kjer so volitve v DZ tudi pred durmi, so kot prvo pripravili za volitve izključili neodvisne organizacije in jim s tem odvzeli pravico kandidiranja. Razume se, da radikalni minister Simonovič tak socialpatriotičen režim rad podpira. Na kak način bodo poskušali onemogočiti neodvisnim organizacijam kandidiranje na Hrvaškem, kjer

se tudi bližajo volitve, bomo videli. Na Hrvaškem obstojajo poleg neodvisnih tudi še radičeve organizacije, teh gotovo ne bodo izključili.

Za balkansko strokovno konferenco, ki se vrši 9. aprila v Sofiji (Bolgarsko) in ki jo sklicuje amsterdamska strokovna internacionala, se zelo zanimajo tudi neodvisne strokovne organizacije v Srbiji in na Hrvaškem in ki se vsled odpora reformističnih birokratov doslej niso mogle zediniti z ZDSZJ. CRSOJ je 11. marca pisal pismo amsterdamski strokovni internacionali, v katerem opozarja amsterdamsko internacionalo, da je nujna potreba, da se povabijo na konferenco tudi neodvisne strokovne organizacije, ki predstavljajo 50 odst. vsega organiziranega delavstva. „Ker samo s sodelovanjem vseh razrednih strokovnih organizacij na Balkanu je mogoče stvariti prepotrebno enotno fronto strokovnega gibanja na Balkanu za boj proti kapitalistični ofenzivi in politični reakciji, ki je največja zapreka za svobodni razvoj strokovnih organizacij. Na ta način bi se tudi pripravila pot za popolno in dejansko zedinjenje strokovnega gibanja.“ CRSOJ v pismu sporoča, da je pripravljen udeležiti se te konference, da tako olajša boj razrednih organizacij proti reakciji in terorju na Balkanu. — Naša dolžnost, ki smo člani ZDSZJ, je, da to zahtevo CRSOJ znotraj URSS podpremo in tako pomagamo stremljenju CRSOJ po popolnem zedinjenju, ki je predpogoj uspešne borbe proti kapitalizmu.

Nov list, „Glasnik Istine“, glasilo radniško-seljaško javnog mišljenja, je pričel izhajati 1. marca v Sarajevu v Bosni. Izhaja vsakih 14 dni in stane 9 Din četrtletno. Pozdravljamo svojega soborca za delavsko-kmečko osvobodjenje in sodrugom, ki se za naše gibanje v Bosni zanimajo, toplo priporočamo. Uredništvo in uprava „Glasnika Istine“ se nahaja Kraljice Marije ulica 5 III, Sarajevo. — Izhajanje novega lista v Bosni, kjer je reakcija najhujša in kjer je reformistična birokracija v sporazumu z vlado zasedla brez vclitve vse urade bolniške blagajne in delavske zbornice, je tem razveseljivejša, ker so reformisti oznanjali, da so strli revolucionarno gibanje.

V vednost delavskim ženam! V Delavski Politiki št. 61 v odgovoru Milice Topalovič na notico DKL je bila napadena tudi moja oseba. Ne bom odgovarjala na osebne napade, in se opravičevala, ker dokazovanje je že priznanje krivde. Če je bila Milica že ob momentu svojega rojstva socialistinja in kakšna je njena preteklost, to me čisto nič ne briga. Za mene je merodajno samo to, kako in kaj dela dotična oseba, katere je v vodstvu delavskega ženskega pokreta in ali je njeno delo v interesu celokupnega delavskega razreda ali ne. To je glavno, vse drugo je postranska stvar. — Kakšno je moje mišljenje glede taktike v boju za žensko volilno pravico, sem že povdarila na raznih ženskih sestankih, vendar bom še natančneje razložila svoje mnenje v prihodnem „Ženskem listu“, kamor spada ta polemika. — Omenim naj samo mimogrede, kar je tudi v svojem odgovoru pozabila Milica, namreč, da je ona ob organiziranju ženskega dne v Sloveniji povdarjala, da bi ne smele me žene na shodih omenjenega dne manifestirati za žensko volilno pravico, pač pa zahtevati, radi bližajočih se splošnih občinskih volitev, da se žene dodeli v razne komisije pri izvrševanju komunalnega programa. Ker se mi to ni zdelo pravilno, sem povedala in zastopala drugo stališče. Omenila sem tudi o splošni akciji vseh ženskih društev za volilno pravico in utemeljevala s tem, da če hočemo, da se ta zahteva uresniči, moramo začeti z neumornim delom. Radikalno govoriti za štirimi stenami in ne iti v borbo za izvršitev istega je nesmisel. Kako pa po mojem mišljenju v današnjih razmerah izvršiti to akcijo, od katere bi bilo pričakovati uspehov, poročam, kakor že omenjeno, v prihodnji številki Ženskega Lista, s katerim bom otvorila diskusijo o tem vprašanju.

Tonka C.

Delavski dopisi.

Tržič. (Šnaga pri mesarjih.) Razlika med buržujko in proletarko se pokaže celo pri mesarjih. V mesnicah visijo napisi, da je otipavanje mesa prepovedano in tega se me proletarske žene tudi držimo. Gospe

tržičkih demokratov pa mislijo, da zanje to ne velja in ti otipljejo vse kose po mesnici. Mesar pa — boječ se zamere — „gospem“ ne reče niti besedice. Zahtevamo v interesu higijene, da mesarji

tudi buržujskim gospem prepovejo otipavanje mesa, ker tudi dišeče in nežne roke so lahko okužene. Proletarka.

Straža pri Novem mestu. Pri našem podjetju Tavčar-Svetina nam odtegnjejo kar po 5% od plače kot davek na ročno delo. Kdo jim je to zvišanje dovolil in kam gre preveč odtegnjeni denar, nam ni znano. To podjetje se nahaja v likvidaciji in strojniku in nočnemu čuvaju za štiri mesece ni izplačalo zaslužene plače. Tudi nekateri delavci niso prejeli plač za januar. Žagarju se ni izplačalo pogodbene nagrade za rezanje lesa že 7

mesecev. Prisilni upravnik sedaj nekaj izplačuje, ne pove pa nič jasnega, kaj misli o zaostalih plačah. — Opozarjamo na to firmo Del. zbornico in zahtevamo, da ukrene vse potrebno, da se nam vrne preveč vplačani davek na delo in da se nam končno izplačajo zaostale plače. Zavedamo se, da bomo s svojimi zahtevami prodrli šele tedaj, ko bomo imeli močno strokovno organizacijo. Zato tudi tem potom pozivamo vse delavce, da čim prej pristopijo k naši organizaciji, da si bomo organizirani in združeni lahko izvojevali svoje pravice.

Mednarodni pregled.

Vodstvo italijanske maksimalistične stranke je sklenilo, da pristopi k angloskemu odboru za strokovno enotnost, Komunistični dnevnik „Unita“ poziva na podlagi tega sklepa komunistične in marksistične delavce, naj formirajo v vseh obratih odbore enotnosti za obrambo strokovnih organizacij in delavskih pridobitev.

Pri nadomestnih občinskih volitvah v Parizu 14. marca so komunisti napram volitvam 1. 1924. najbolj napredovali. Na prvem mestu so nacionalci s 46.000, na drugem komunisti z 38.000, na tretjem socialisti s 15.000.

Proces proti morilecemu Matteottija se je pričel 16. marca v malem italijanskem mestecu Chieti. Cel proces je farsa, inscenirana od pravega morilca — Musso-

linija. Glavni obtoženec Dumini priznava, da je odpeljal Matteottija v avtomobilu, da dobi informacije od njega. Dumini že ve, da bo ali oproščen ali pa pomiloščen. O tem slučaju razredne justice bomo poročali.

Fimmen, sekretar internacionale transportnih delavcev in znani bорец za internacionalno strokovno enotnost, je imel v Mannheimu (Nemčija) na kongresu delavcev rečne plovbe velik govor za revolucionarni razredni boj in za strokovno enotnost. Zaključil je svoj govor takole: „Le če se delavstvo otrese tega suženjskega duha in se nacionalno in internacionalno strne v enoten blok, bo v stanju, da se uspešno ubrani ofenzive kapitalistov.“

Mesto programa za občinske volitve je „Naprej“ objavil kandidatno listo, „Delavska politika“ pa še kandidatne liste ne. Če bodo trboveljski delavci volili Bernotovo listo zato, ker je njen nosilec Pencelj, svobodno jim. Mi bomo volili Delavsko-kmetški blok drugo skrinjico ne zato, ker so na kandidatni listi pošteni, trdni in nekolebljivi proletarci, temveč predvsem zato, ker se strinjamo s programom DKB in ker so nam sodrugi na kandidatni listi poroki, da se programu ne bodo izneverili. Kdo nam pa garantira, da Bernotovci ne bodo naredili tudi v trboveljskem občinskem svetu kompromisa s Krušičem kot so ga napravili v Del. zbornici s Svetekom in Uratnikom?

Ultrasocialpatriotizem je to, kar govori tajnik Zveze Rudarjev Jugoslavije Arh na rudarskih shodih. Na shodu v Hrastniku je poskusil enkrat „revolucionarno“. Cel o krvi se ni ustrašil govoriti. Poslušajte: Mislili smo in pričakovali, da bo ministrska komisija upoštevala naše upravičene želje in zahteve. Mi smo pričakovali, da bo to vladna komisija storila, saj smo tudi mi vedno pripravljene dati življenje in kri, ako njeni interesi to zahtevajo. Vlada ni ničesar napravila za nas, čeprav smo mi pripravljene žrtvovati vse zanjo. In Arh se še čudi, da ga rudarji odklanjajo in samo s težavo prenašajo. Čudijo se ljudje, da jih rudarji ne marajo, ki na shodih pripovedujejo, da so za kapitaliste pripravljene žrtvovati vse, za rudarje in njihove interese pa niso hoteli niti obrambne akcije generalizirati po celi državi. Mi se pa čudimo rudarski potrpežljivosti.

Samo „za zmanjšanje militarizma“ je reformistična večina v vodstvu „Zveze delavskih žena in deklet“. To ni laž, to je črno na belem zapisano v „Ženskem listu“ in v letakih in lepkih za shode 21. marca. „Za zmanjšanje militarizma“ je tudi klerikalna parola, za zmanjšanje militarizma so govorile v parlamentu vse opozicijske buržujske stranke, ki niso pri vladnem koritu. Marks ni bil samo za zmanjšanje militarizma, in organizacije, ki hočejo biti razredne, ne smejo postavljati takih nemarksističnih parol. — Če to veliko načelno napako konstatiramo, to ni razbijanje, temveč naša dolžnost, da reformističnemu vodstvu zveze ne pustimo zapeljati organizacije v razredne poti. Naša kritika bo prenehala, kadar bodo prenehale reformistične napake.

Moskovsko zlato nam očita Milica Topalović z očevidno socialpatriotsko denunciantno tendenco. Le žal, da po krivici. Nič nas ne bi bilo sram, če bi od delavcev in kmetov v Rusiji prejeli „moskovsko zlato“ za propagando naših idej, sram bi nas pa bilo dobivati denar na način kot so si ga pridobivali Miličini, Kristani, Topaloviči itd.

Priznanje po treh mesecih. Uprava Kristanove Politike dela s polno paro, da si podaljša življenje. Ker javne konference v Ljubljani niso pomagale, sklieu-

jejo z vabili posamezne delavce na sestanke v tajništvo Socialistične Partije, ki so ga prekrstili v Agitacijski lokal za Kristanovo Politiko. Pa tudi ti sestanki ne uspevajo. Delavci eden za drugim izjavljajo, da Kristanove Politike ne marajo. Pastorek je na enem takem sestanku tudi priznal, da ima Kristan še vedno glavno besedo pri Politiki, da pa je ravno zato treba, da se naročijo delavci na list, da se bo moglo Kristana odžagati. Na vprašanje, zakaj so doslej tajili, da je Kristan glavna oseba pri listu, pa tudi Pastorek ni vedel odgovora, čeprav je bil dolga leta pri Bernotu v šoli. Strokovne organizacije morajo vsako materialno in moralno podporo Kristanovemu listu odkloniti.

Vsem našim dolžnikom-zamudnikom.

Pri tej številki smo na naslove zopet označili z rudečimi številkami vsem našim dolžnikom, koliko mesecev so v zaostanku.

Našemu zadnjemu pozivu se je odzvalo precejšnje število zamudnikov in zaostanke poravnalo, vendar je pa še dosti takih, ki tega niso storili. **Ponovno prosimo vse zamudnike, da zaostanke poravnajo.** Ako jim je nemogoče ves znesek naenkrat plačati, naj pošljejo vsaj del in pišejo, kako bodo ostalo poravnali, sicer bomo prisiljeni vsem tistim, ki tega ne storijo, ustaviti nadaljnje pošiljanje lista in imena onih, ki dolgujejo več mesecev, obelodaniti.

Sodrugi, poravnajte zaostanke ali pišite, kako boste stvar uredili; če pa tega ne storite, se ni treba nič jeziti, ako obelodanimo imena.

Opozarjamo pa vse naše naročnike, ako se označeni dolg ne bi ujema z zapiski naročnika, da nam to sporoče in pošljejo čke in eventualna potrdila, da stvar preiščemo, ker se lahko zgodi pomota, na drugi strani pa čisto beremo o poneverbah na poštah in je mogoče, da so nekateri že plačali in so nam potrdila potrebna radi tega, da lahko zahtevamo povračilo od krivca.

Pri naših številkah so vpoštevana vsa vplačila, ki so prišla na naš naslov do vključno dne 20. t. m. **Položnice so priložene.**

Upamo, da bo vsak naročnik storil svojo dolžnost.

Uprava.

Za žrtve reakcije.

Izkušnje zadnjih let dokazujejo, da buržujska in meščanska država radi propadanja kapitalističnega gospodarstva krvavo dušijo vsako gibanje delavcev in kmetov. S petletno uporabo „Obznanaštva“ je jugoslovanska buržujska preganjala in zapirala tisoče in tisoče delavcev. V petih zadnjih letih je šlo več kot 20.000 proletarcev skozi ječo. Že od začetka leta 1925 imamo močno gospodarsko krizo, vsled česar je nastala velika in splošna brezposelnost. Radi dragine in poskusa podjetnikov znižati mezde in podaljšati delovni čas je naše delavstvo prisiljeno voditi velike boje. Nacionalne manjšine so zatirane. Vse ječe so polne delavcev, katere maitretirajo. Zgolj radi neupravičenega suma polnijo ječe z mladimi proletarci, ki dolge mesece in celo leta koprne po svobodi, ne da bi bili obtoženi ali sojeni. Leta 1924 je belgrajska policija ubila v zaporu nedolžno delavko, lantsko leto pa na smrt pretepla enega mladega delavca. Leto 1926 je začela ista policija s prebijanjem kosti nekega delavca, ki je končno poškodbam podlegel in umrl. Zakon o zaščiti države že za samo nedolžno misel, da današnji kapitalistični družabni red ni dober in da ne odgovarja potrebam ljudstva, zahteva smrtno kazen ali ječo do 20 let. Iz vseh pokrajin Jugoslavije, posebej iz Bosne, Vojvodine, Hrvatske, je izgnano čez 25.000 delavcev in delavk in internirano v svojih domovinskih občinah, ker so se upali javno zahtevati svoje človeške in državljanske pravice. Pregarjajo se vsi razredno zavedni delavci in delavke, najsibo že za delo v delavski razredni stranki ali pa v strokovnih organizacijah. Ne dovolj se razredno zavednim delavcem niti pevsko društvo, temveč se jih tudi radi tega preganja. Odkar je jugoslovanska buržujska oblast, t. j. od leta 1918 do danes, je bilo obsojenih več kot 2500 delavcev in delavk na krajšo ali daljšo ječo, nekateri so bili celo usmrčeni. Z današnjim dnem je v

jugoslovanskih kapitalističnih ječah vedno še preko 300 najzavednejših proletarcev. To število se pa dnevno zvišuje.

Prad kratkim je ljubljanska policija obsodila mladega delavca M. Gorenca na 14 dni zapore, ker je policaj-socialističnemu predavatelju v mestnem domu očital sodelovanje s kapitalistično domovino. Ista policija je iz Zagreba prignala s. Kordiča in ga vrgla tri mesece v zapor radi sfa-briciranega prehoda čez mejo. S. Kordič je že bil radi tega dejanja obsojen po sodišču na sedem mesecev ječe in je v preiskovalnem zaporu sedel osem in pol mesecev. Sedaj pa pride zopet policija in ga ponovno radi iste stvari obsodi še na tri mesece. Taka je buržujska pravica. Sodi te lahko vsak birič, brez da bi komu zato odgovarjal. V mariborski kaznilnici sedita radi 1. junija še vedno Strojini in Beriči, v Ljubljani sedi Kokalj, v Radovljici pa Puc. Na vse napade buržujske odgovarja razredno zavedno delavstvo s tem, da pridno prispeva za žrtve reakcije. Sleherni proletarec je dolžan po svojih močeh prispevati čim več v ta namen. To je tudi najboljši spomin na zaprte borce za proletarsko stvar.

Za te žrtve so prispevali: po 5 Din: Peter Kaizer Škofjaloka, Alojz Močilar Zagorje, po 10 Din: Ivan Saje Vič, Rud. Mozetič Višegrad, po 50 Din: Fr. Novak Ljubljana. Skupaj 80 Din; prejé izkazanih 2141-25 Din, do dne 13. marca t. l. skupaj 2221-25 Din.

Sodrugi, na delo! Zbirajte za žrtve reakcije!

Prispevki za tiskovni sklad.

Po 5 Din: M. J., Anton Bevc, M. T., Dobovšek in Repanšek Ljubljana, Kaizer Škofjaloka, Alojz Močilar, Lukač Zagorje, Stvarnik Rakek, Dobovšek, Osolin, Šabec Šiška, Šuligoj, Letnar Vič, Nakrst Moste, Bem Bled, Juhant Skoplje. Po 10 Din: sodrugi iz Francije, Ljubo, Krhne, Rotter Ljubljana, Potočnik Novomesto, Vidic Zagorje, Zupan Rakek, Gomilar Maribor, Jelnicar Kreenice, Janez iz Šiške, sodrug iz Unionskega shoda kot protest, da sod. Mareel ni dobil besede. Po 12 Din: sodrugi iz Trbovelj ob priliki ženskega shoda. Po 15 Din: rudeči Izanc, Ivan Saje Vič, Kveder iz Tržiča kot povračilo zneska, ki bi ga imel dobiti za kolportajo. Kveder-Brenčič Tržič nabrala 10 Din. Po 30 Din: ing. A. Štebi Ljubljana. Po 17 Din: Ludvik Slamnjak Velike Lašče. Po 42 Din: Anton Hacc Trbovlje. Po 13 Din: Albin Hrast Stična z geslom „za proletarski tisk — proti likvidatorjem“. Po 47-50 Din: družba, ki je na Unijonskem shodu videla pravo stališče razrednega boja, kot protest proti policaj-socialistom, in Tone Praprotnik iz Hrastnika 27 Din z geslom „Na čast konferenci Štukljade i Makučijade — za DKL“. Skupaj 438-50 Din. Zadnjič izkazano 4268-75 Din, do dne 13. marca 1926 skupaj 4707-25 Din.

Naročajte in kupujte!

Pariška komuna

katere obletnico praznujemo ta mesec, je tako važen dogodek v zgodovini revolucionarnega delavskega gibanja, da bi ne smelo biti proletarca, ki ne bi bližje poznal njene zgodovine. Ker nam je vsled pomanjkanja prostora nemogoče v listu samem pisati o Pariški komuni, opozarjamo vse sodruge in sodružice na brošuro

Pariška komuna,

ki obsega 60 strani in je ilustrirana s 5 slikami. Vsebinska je razdeljena na: Uvod, Socialno-gospodarski pogoji pariške komune, Pariška komuna, Zakaj je propadla pariška komuna, Karl Marks in F. Engels o iz-ušnjah pariške komune, Bibliografija in Slovarček tujih besed.

Brošura stane 6 Din, pri naročilih od 10 izvodov naprej 25% popusta. Naroča se pri upravi lista.

Občni zbor

Saveza Metalnih radnika Jugoslavije, podružnica Ljubljana, se vrši v nedeljo dne 28. marca t. l. v prostorih restavracije „Novi Svet“ (Prešernova soba), Gosposvetska cesta. Dnevni red: 1. Poročilo tajnika, blagajnika in kontrole. 2. Volitev novega odbora. 3. Prodlog za kongres SMRJ. 4. Raznoterost.

Članstvo se pozivlja, da se obnega zboru polnoštevilno in točno udeleži. Občni zbor je sklepčen ob vsaki udeležbi.

Izdajatelj, lastnik in odgovorni urednik Aleks. Kobler, Ljubljana.

Tiskarna Josip Pavliček, Kočevje.

Na kratko.

Reformiranje kapitalizma ali sleparstvo oportunistov. Oportunisti pobijajo nas marksiste s svojo reformistično teorijo, da se da kapitalizem preurediti s socialnimi reformami. „Volksstimme“, mariborsko glasilo SPJ, se navdušuje za Zvezo Narodov, katero da je treba sedaj po lokarnskih pogodbah, ki so ustvarile temelj za svetovni mir (!), samo še malo reformirati, pa bo iz kapitalistične postala socialistična. Stranke druge internacionale so danes popolne vladne stranke v Poljski, Čehoslovaški, Švedski in Belgiji. V Nemčiji in v Franciji pa se sedanje kapitalistične vlade držijo samo s pomočjo glasov „socialističnih“ poslancev. Kje pa ti socialpatriotje kapitalizem reformirajo? Nikjer! Vanderveldova vlada v Belgiji je izjavila, da socialne reforme niso mogoče vsled težkega finančnega položaja. Na drugi strani se pa pod Vanderveldovo vlado Belgija tako blazno oborožuje, da celo Amerika ni s tem zadovoljna! Zveza Narodov se je na zadnji svoji seji skoro razbila in sicer zaradi nastopanja delegatov švedske vlade, v kateri sedijo socialpatriotje germanofili in zaradi nasprotnega nastopanja delegacije poljske vlade, v kateri sedijo socialpatriotje — frankofili. To, kar počenja druga internacionala, ni nobeno reformiranje kapitalizma, temveč je podpiranje kapitalizma. Vse klepetanje socialpatriotov o evoluciji in reformah je navadno sleparstvo. V praksi se vse njihovo govoričenje razblini v nič in kaj ostane? Ostane druga internacionala kot glavna agentura kapitalizma. Saj je zadnjič „Slovenski Narod“ pisal, da bo druga internacionala rešila napeti položaj v Zvezi Narodov. Zakaj sploh obstoja še druga internacionala poleg Zveze Narodov? Samo zaradi sleparije! „Delavska politika“, ki ustvarja javno mnenje kristanovske birokracije, sploh o tem nič ne piše. Gospod Golouh ve, da za birokrate ni „visoka politika“, jih nafutraš z vici in zanimivostmi, pa si jih zadosti podprl. Je pa tudi skrajni čas, da mariborsko delavstvo spozna pravi značaj socialpatriotskega sleparstva in neha podpirati „Volksstimme“, ki bi se pravzaprav morala imenovati „Kapitaliststimme“.

„Orjuna“ kapitalistični agent. V kampanji proti redukciji pri TPD, kjer je prizadetih tudi nekaj orjunašev, se je Orjuna postavila v svojem listu proti TPD. Organizacija, katera nosi krivdo na justifikaciji s. Fakina, ki je zažgala Rudarski dom in postreljala 1. junija več delavcev, brez da bi državne oblasti — sodišča in policija krivce našli in kaznovali, se je oblekla v ovčjo kožo. Centralno glasilo Orjune „Vidovdan“ pa piše v poročilu delovanja novosaške Orjune za leto 1925: „Med drugim smo tekom leta s pomočjo delavcev — orjunašev zlomili dva štrajka v fabrikah.“ Mi poznamo orjunaše iz štrajka 1923. leta in vemo, da so štrajkbreherji.